पूर्वा
कृषिदूत
प्रबोधनातून परिवर्तन... मासिक

वर्ष १४ । अंक २ । फेब्रुवारी २०२३ । नाशिक
पाने ६४ । मूल्य रु. ३५/–
(प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेला नाशिक एच.ओ.मधून वितरित केला जातो.)

जमिनीकडे बघण्याचा दृष्टिकोन बदलणे गरजेचे!

- सजीवांना जगवणाऱ्या भूमातेला मानवाने आस्थेने वागवले पाहिजे
- पोटात पाणी साठवून जमीन करते उद्याच्या तहान-भुकेची तरतूद
- वाढत्या क्षार आणि खनिजांमुळे घटते आहे जमिनीची सच्छिद्रता
- तापमान नियंत्रित ठेवायचे तर मातीला मोकळा श्वास घेऊ द्यावा
- जमिनीतले सेंद्रिय घटक, जीवजीवाणू अबाधित राहणे हितावह
- वाढत्या झळा रोखण्यासाठी जमिनीतला 'रेडिएटर' तंदुरुस्त ठेवा

आदर्श गांव
सेवरगांव
(Miniature Village Model)

बसवंत गार्डन हे उत्तर महाराष्ट्रातील कृषीक्षेत्राशी संबंधित एक महत्त्वाचे केंद्र असून **'गांव समृद्ध तर देश समृद्ध'** ही खूप महत्त्वाची विचारधारा आम्ही या ठिकाणी मांडली आहे. खेड्यापाड्यांचा विकास झाला तरच भारताचा विकास होणार आहे.

यातील दुसरी विचारधारा म्हणजे **गांव तेव्हाच समृद्ध होईल जेव्हा ते जलसमृद्ध असेल.** तिसरी विचारधारा म्हणजे **गांव तेव्हाच समृद्ध होईल जेव्हा फळभाज्यांवर प्रक्रिया होईल.**

भरघोस उत्पादन आल्यानंतर जर शेतीमालावर प्रक्रिया केली तरच गांव समृद्ध होणार आहे. या विचारांचा प्रसार व प्रत्यक्ष कृती करण्यासाठी **बसवंत गार्डन** मध्ये कृषी क्षेत्रातील विविध संकल्पना स्वतंत्रपणे मांडल्या आहेत. यातील प्रत्येक संकल्पनेला स्वतंत्र अस्तित्व असून त्याची एकत्रित मांडणी म्हणजे ग्रामीण भागासाठी एक आदर्श मॉडेल आहे.

या प्रकल्पाला भेट दिल्यास स्वयंपूर्ण **'आदर्श गांव-सेवरगांव'**च्या प्रतिकृतीतून ग्रामीण भागातील आदर्श तशीच सर्वांगसुंदर जीवनपद्धती जाणून घेता येईल. तसेच उद्योग-व्यवसाय, प्रक्रिया उद्योग व मधमाशी पालनातून शाश्वत शेती आणि उद्योजकता विकास यासारख्या अनेक संकल्पनांविषयी माहिती एकाच ठिकाणी मिळू शकणार आहे. तरी या नाविन्यपूर्ण प्रकल्पाला आपण अवश्य भेट द्यावी आणि सुरू केलेल्या या उपक्रमाचा लाभ घ्यावा.

संपूर्ण कुटुंबासह व मित्रपरिवारासह अवश्य भेट द्या !

बसवंत गार्डन

आदर्श गांव
सेवरगांव
(Miniature Village Model)

अंतरवेली फाटा, मुखेड, ता. निफाड जि. नाशिक
श्री. अविनाश पवार - ९९२२५ ०९६६८

पूर्वा कृषिदूत
प्रबोधनातून परिवर्तन... मासिक
वर्ष १४ । अंक २ । फेब्रुवारी २०२३ । नाशिक
पाने ६४ । मूल्य रु. ३५/-

अनुक्रम

■ **संपादकीय**
जमिनीकडे बघण्याचा दृष्टिकोन बदलणे गरजेचे!
डॉ. भास्कर गायकवाड । ४

■ **पारावरच्या गप्पा**
आयात-निर्यातीचं अन्याय्य धोरण शेतकऱ्यांना ठरतंय घातक
(सौजन्य : 'पूर्वा कृषिदूत' परिवार) । ७

■ **नवी आशा, नवी दिशा**
पिकांचे 'अवशेष' ही भूमातेची 'संपत्ती'
(सौजन्य : 'पूर्वा कृषिदूत' परिवार) । १०

■ **पीकपाणी**
उन्हाळी तेलबिया पिकांच्या लागवडीचे तंत्रज्ञान
डॉ. संजीव पाटील । १४

■ **लक्षवेध**
मराठवाड्यातील कृषिक्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी भूमिपुत्रांचा पुढाकार
दिलीपराव देशमुख बारडकर । २१

■ **विशेष**
सेंद्रिय शेतीतील बहुपयोगी 'इ.एम.' द्रावण
डॉ. पी. एस. बोडके । २४

■ **पीकपोषण**
गांडूळ खताचा वापर ही काळाची गरज
प्राचार्य डॉ. एन.एम. मस्के । २७

■ **ऊसशेती**
ऊस उत्पादन वाढीसाठी सूक्ष्म अन्नद्रव्यांचा वापर
प्रा. पी.एस. घुले । ३२

■ **कृषिव्यापार**
शेतकरी उत्पादक कंपनी आणि ग्राहक पुरवठा साखळीचे व्यवस्थापन
प्रा. परमेश्वरी पवार । ३४

■ **हितगुज**
सेंद्रिय शेती ठरेल सर्वार्थाने लाभदायी
प्रा.डॉ. व्ही.व्ही. पांचाळ । ३७

■ **खतनियोजन**
नैसर्गिक- सेंद्रिय खते म्हणजे माती तसेच पिकांना वरदान
प्रा. सविता शिंदे । ४१

■ **मार्गदर्शन**
अशी करा तीळ पिकाची सुधारित लागवड
डॉ. व्ही.एन. सिडाम । ४२

■ **निगराणी**
हरभरा पिकातील घाटे अळी आणि मर रोगाचा बंदोबस्त
डॉ. उदय पवार । ४६

■ **फुलशेती**
हंगामानुसार ॲस्टर लागवडीचे नियोजन
डॉ. संजय बडे । ४९

■ **देखभाल**
टोमॅटो पिकातील विकृती आणि त्यांचे व्यवस्थापन
डॉ. एल.के. गभाले । ५०

■ **पीकसंरक्षण**
रब्बी ज्वारीचे कीड आणि रोगांपासून संरक्षण गरजेचे
डॉ. सुमेधा शेजूळ पाटील । ५३

■ **पशुआरोग्य**
दुधाळ जनावरांमधील आजार आणि प्रतिबंध
डॉ. सय्यद अब्दुल मुजीब । ५६

■ **आरोग्यसंपदा**
गुणकारी ओवा, आहारात हवा!
(सौजन्य : 'पूर्वा कृषिदूत' परिवार) । ५९

■ **मधुवार्ता**
मध म्हणजे 'पंचामृता'तील महत्त्वाचा घटक
(सौजन्य : 'पूर्वा कृषिदूत' परिवार) । ६१